

Autor: Radim Lhoták

Než začneme přemýšlet o výhodách a nevýhodách evropské integrace, měli bychom nejprve zvážit, na jakých pilířích je tento náš společný evropský dům postaven. Volný pohyb kapitálu, zboží, služeb a osob. To je idea jednotného prostoru, v němž by Evropa měla najít společnou řeč. Nikoliv vzájemnost rozličných autonomních kultur, nikoliv humánní svazek duchovního porozumění a mezilidské inspirace v rozmanitosti tvůrčích sil, ale společné koryto materiálových toků, jeden univerzální žlab konzumu a směny lidskosti za industriální pokrok ve jménu tažné síly liberálně tržního kombajnu planýrujícího svět do jednolité multikulturní drůbežárny.

Stará moudrost praví: Chceš-li pochopit smysl dění okolo sebe, zastav se a spočiň na místě. Ne pohyb, ale klid je stavem, v němž lze dojít prozření. Místo, odkud se otvírá nejširší rozhled, kde se nabízí člověku možnost vidět co nejdál, je tvořeno jediným bodem – tím nejvyšším ze všech dosažitelných. Tento bod je zároveň neměnným stanovištěm pravého vědění. Není jiného místa, z něhož by se svět jevil skutečněji a celistvěji. Pošetilí jsou proto ti, kdož tvrdí, že náplň života pramení z volného pohybu, že změna, novost a neustálé střídání stavů či zorného úhlu vedou k lepšímu poznání. Nikoliv nutkavý pohyb vpřed či ustavičný pokrok, ale uvážlivé spočinutí a klidné ohlédnutí zpět dávají nahlédnout smysl i dobrý důvod nastoupené cesty. Tam potom, kde se cíl našeho směřování vytratil v nepřehledných houštinách, je zapotřebí mít dost odvahy k tomu, abychom se dokázali vrátit k místu, kde počalo naše bloudění. Žádnou stavbu nelze zakotvit v pohyblivém podloží. Stejně tak žádné společenství nemůže být sjednoceno na principech volného pohybu a pronikání spletej cizorodých kultur.

Proti volnému pohybu kapitálu

Svoboda člověka i celého národa se odvíjí z jeho schopnosti samostatné a pevně založené existence. Není-li jedinec sám obdařen dostatečným zajištěním, a to se stává jen velice zřídka, jeho přirozenost ho nabádá sdružovat se ve společenství, kde si svoji nezávislou existenci pořádá v celku na principu vzájemnosti a společného vlastnictví zdrojů. Pokud tak

neučiní, zahyne nebo se stává sám zdrojem pro zajištění někoho jiného. Využít lidskou bytost jako pracovního zdroje pro cizí prospěch není totéž, jako ji přizvat ke spolupráci na společném díle a svěřit jí část svých prostředků k opatrování.

Důstojnou odměnou člověka není mzda, ale podíl na hodnotě a výnosu ze společné práce. Každý zaměstnavatel by proto měl svým zaměstnancům dát jistotu existenčního zázemí skrze účast na prosperitě svého podniku jako celku. Takto vytvořený morální poměr jedince k zaměstnavateli ovšem znamená i závazek, který nelze jednoduše vypovědět. Pro zaměstnance to znamená, že neodejde za lepším při první příležitosti, která se mu naskytne. Pro zaměstnavatele, že sdílí se svými zaměstnanci společný existenční úděl. Pokud se jeho podniku nedaří, není možné, aby jednoduše přenesl hospodářské riziko na zaměstnance tím, že je propustí a sám si uchová nezměněný životní standard. Měl by být zavázán starat se o ně tak dlouho, dokud sám má z čeho žít, a hledat společně s nimi řešení. Tak by měl fungovat každý podnik vybudovaný na principech společenské odpovědnosti. Organické sepejetí vlastníků aktiv a jejich zaměstnanců přirozeně vede k angažovanosti podnikatelského kapitálu na životním a společenském prostředí regionu, v němž podnik působí. Souhrn podnikatelských subjektů a národního kapitálu v jedné zemi potom zajišťuje prosperitu a svobodnou existenci celého státu.

Volný a ničím neomezený pohyb kapitálu vede k důsledkům zcela opačným. Vývoz kapitálu do cizích zemí má podtext uchvatitelské strategie, při níž se postupně veškeré vitální síly cílové země usměrní a následně spotřebují ve prospěch vývozce. Vše, čím zasažený stát může disponovat při vytváření hodnot ku prospěchu sama sebe, je tak použito k posílení cizí moci. Veškerá nadhodnota připadá tomu, kdo vyvezl kapitál mimo hranice své domoviny, aby využil cizích zdrojů k vlastní reprodukci a zničil tak schopnost hostitelské země mu konkurovat.

Pozitivní dopad volného pohybu kapitálu, který se projeví zvýšením zaměstnanosti v místě, kam byla umístěna cizí aktiva, je pouze zdánlivý a dočasný. Vnější mocnost buduje průmyslové komplexy na cizím území nikoliv pro potřeby hostitele, ale pro potřeby vlastní. Skutečným důsledkem podpory zahraničních investic je proto postupný přesun produktivních sil a zdrojů bohatství do cizích rukou. Cizí vlastník kapitálu nadále řídí a ovládá vyvezené technologie, hodnotu výrobků i způsob jejich tržního umístění. Tentýž subjekt se rovněž stává pánem životní funkce podmaněné lokality, která je na něm nadále existenčně závislá. Volný pohyb kapitálu není nic jiného, než expanzivní požadavek nadnárodních korporací ovládnout co největší díl světa a zničit postupně vše, co by jim mohlo stát v cestě.

Žádný soudný člověk by si nenechal vybavit vlastní dům zařízením k bydlení z majetku někoho cizího s podmínkou, že mu za to odevzdá výnos z produktivní energie celé rodiny. Kdyby si cizinec přivlastnil rovnou celý dům, příliš by se toho už pro jeho obyvatele nezměnilo. S vývozem kapitálu do cizí země se to jeví prakticky stejně. Ovládnutím výrobních zdrojů a v důsledku i schopnosti tvorby hodnot v dané zemi získává cizí moc pod svoji kontrolu i zem samotnou. U takto podmaněné lokality lze potom jen těžko mluvit o autonomním společenství svobodných občanů schopných nezávislé existence.

Proto moudří a odpovědní vládcí národa dbají o to, aby lid jejich země byl schopen uživit se z vlastních zdrojů, aby vzkvétalo jejich vlastní bohatství vycházející z místních regionálních podmínek a sil živých z dovednosti starousedlíků věrných půdě, domu, vlasti a dědictví svých otců. Jediným přijatelným vstupem cizího kapitálu je takový investiční záměr, jímž se vlastník kapitálu zavazuje zakotvit v hostitelské zemi částí své bytosti jako novousedlík ochotný sdílet se svými partnery společný osud. Jako první krok k takovému cíli by dnes bylo zapotřebí prosadit zavedení mezinárodní daňové sazby pro kapitálové pohyby, postupný rozchod se systémem mezinárodní dělby práce a osvobození lokálních ekonomik od diktátu Světové banky a Mezinárodního měnového fondu.

Proti volnému pohybu zboží

Je-li touhou každého společenství existenční nezávislost a svoboda, znamená to, že většinu svých hmotných potřeb si chce dobývat z vlastních zdrojů. Obchod a pohyb zboží přes hranice vlastní suverenity je mu jen způsobem, jak obohatit svůj vnitřní trh či doplnit ho chybějícími komoditami směnou za hodnoty, které samo vytváří. Zdravá a eticky vyspělá obec dbá o to, aby tvůrčí a odpovědný duch uvnitř obce byl hlavním pramenem hodnot, na nichž stojí síla i obsah vlastního společenství, aby ve vědomí lidí nezavládla chamtivost, kořistnictví a kupecká morálka. Proto například Platón při svém návrhu ideálního uspořádání obce situoval příhodné místo pro její založení v dostatečné vzdálenosti od přístavu, kam proudí zboží ze vzdálených krajů a láká kupce k marnivosti a nadbytečné spotřebě. Směna zboží by měla být obohacením života obce a potvrzením jejího vlastního bohatství.

Volný pohyb zboží v našem globálním prostoru ničím nepodmíněného trhu má zcela opačný význam. Dovoz zbožních předmětů ze všech možných koutů světa je reakcí na uměle vytvořený stav nouze a zdrojem bohatství někoho zcela jiného, než koho se tato obchodní směna týká. Mohutný tok materiálu ke spotřebiteli má význam pouhého zásobování, jímž se uspokojuje potřeba lidí zcela závislých na cizích zdrojích. Gigantické obchodní řetězce umísťují na pulty spotřebitelů předměty nutné spotřeby spolu s hromadou dalších zbytečností podle diktátu a představy kupců, na čem má být založen obrat a ekonomický růst celé společnosti.

Z tohoto zásobovacího a spotřebního mechanismu se postupně vytrácí kvalita i užitná hodnota předmětného zboží. Jde především o množství, o kvantitu rostoucí produkce, jakou se podaří nalít do jícnu hladových konzumentů a vygenerovat tak žádoucí zisk. Tomu se vše podřizuje. Potraviny musejí být chemicky upraveny, aby snesly transport na libovolnou vzdálenost a mohly být skladovány v centrálních zásobovacích terminálech. Jelikož jde o to, kolik se do spotřebního jícnu natlačí a jaký zisk s obratu to vynesou, vyrábějí se potraviny geneticky upravené vynikající pouze velkým objemem bez nutriční hodnoty a patřičné chuti. Obrat zvyšuje nízká cena a široký výběr variant téže podstaty, opět chemicky upravených a lákajících více vzhledem a marketingovými doplňky než skutečnou kvalitou.

Předměty technické hodnoty zvyšující pohodlí a komfort konzumního způsobu života jsou dimenzovány na krátkodobý užitek, který bude brzy překonán věcmi nové a technologicky pokročilejší formy, čímž se programově zvyšuje údajná životní úroveň každého z nás. Mýtus o

neustálém pokroku, který nelze zastavit, a růstu obecného blahobytu je vtěsnán do podvědomí lidí jako přirozený zákon osvobozené lidské existence. Ve světle moderní doby nic netrvá a nic nemá smysl uchovávat, protože vše je záhy překonáno. To je hlavní a jediný motor ekonomického růstu postaveném na volném pohybu zboží a jeho rostoucím obratu.

Ani technologickými nástroji vygradovaná kvantita však nevzniká z ničeho. Jejím důsledkem je drancování přírodního bohatství celé planety a vysávání mentální energie z lidí, kteří jsou nuceni ke stále náročnějšímu a z kontextu vytrženému způsobu práce, při němž napojení na komunikační porty informačních a řídicích technologií připomínají kybernetické roboty. Zbývá už jen obdařit je čipovými implantáty a učinit z nich pravé nanoboty podávající maximální výkon a vykazující schopnost pružné adaptace na potřeby doby rozvíjené vůlí vládnoucích struktur.

Tento patologický trend sebestravování je nutné zastavit postupným obnovováním celních a všech dostupných bariér volného obchodu, ochranou spotřebitelů i poctivých výrobců před marketingovou manipulací, před diktátem globálního trhu a mocných korporací, návratem k lokálnímu způsobu hospodaření, obnovou soběstačnosti a svépomoci. Je zapotřebí navrátit se k přirozené směně hodnot, při níž nabídka a poptávka znamenají potvrzení těchto hodnot v jejich obohacujícím smyslu a pravém užitku vyjádřeném co nejmenší mírou pomíjivosti.

Proti volnému pohybu služeb

Jít do světa na zkušenou, dát se do cizích služeb, znamenalo v minulých dobách jediný cíl: Přiučit se u cizáků novým věcem a uplatnit novou zkušenost při návratu ku prospěchu domácí komunity. Sloužit cizímu pánu jen tak za účelem naplnění svých osobních sklonů znamenalo vždy ponižující stav odcizení hodného zavržení.

Oblast služeb má v dnešní době ovšem mnohem širší význam. Obvykle se tím rozumí produkty zahrnující vysoký podíl lidské práce při jejich poskytování zákazníkovi. Pokud by mělo jít o tradiční službu bližnímu, bylo by asi podivné v takové souvislosti mluvit o volném pohybu. V každém případě máme co činit s konáním, při němž se ve vysoké míře uplatňuje lidské úsilí ve prospěch druhé osoby. Takové úsilí bychom neradi rozdávali každému a jeho příjemcem by měl být člověk nám nějak blízký. Nechceme snad patřit mezi ty, kdo za peníze poslouží komukoliv a čímkoliv.

V oblasti služeb se dnes realizuje většina fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění. Bylo by proto na místě chránit si trh služeb v rámci zemských lokalit tak, aby byl zastoupen domácími poskytovateli, kteří mají přirozený vztah k těm, kdo tyto služby potřebují. Málodko by asi dal dobrovolně přednost poskytovatelům, jejichž kultura, hodnoty i jazyk mu jsou cizí. Pro pěstování národních zvyků a pocitu domovské sounáležitosti je jistě na místě podporovat například typická domácí pohostinství na úkor zahraničních řetězců typu Mac Donald, čínských restaurací či italských pizzerií.

Jiná otázka se váže na služby zavádějící nové technologie a s tím související poradenství, školící činnosti a další podobné výkony. Způsob, jakým jsou tyto technologie vnášeny do naší

přítomnosti, bude následně utvářet a formovat celý náš život. Mezi služby lze rovněž zahrnout finanční produkty bankovních domů, sdělovací prostředky, poskytování internetu či telekomunikací. Dominující moc nadnárodních korporací v těchto odvětvích je krajně nebezpečným jevem, který v důsledku likviduje schopnost lidí vnímat a cítit ve smyslu místního, krajově či národně podloženého sebevědomí.

Sdělovací prostředky v rukou všemocného kapitálu jsou potom smrtící zbraní namířenou proti etnickému, vlasteneckému, rodinnému či jinému sebezáchovnému smýšlení. Volný pohyb služeb a odstranění všech zábran jejich zneužívání je ideálním nástrojem univerzální moci k dosažení nadvlády nad dostupným světem. Pokud má být nastolen nový orwellovský světový řád, bude jeho nejbližším spojencem právě resort služeb a jím zmanipulovaný způsob poskytování životního zázemí a prostředí, jaké nám bude touto mocí podsunuto. Je proto zapotřebí navrátit oblast služeb pod vládu a kontrolu sil, které mají přímý vztah k intimním životním funkcím každého společenství, jehož se poskytování služeb týká, a co možno zamezit jejich pronikání z vnějších zdrojů, jimiž by se mohly infiltrovat cizorodé mocenské zájmy do života místních komunit.

Proti volnému pohybu osob

Volný pohyb osob je patrně nejožehavější téma, pokud má být podrobena kritice, a jeho zjevné výhody po prožitém období nesvobody za železnou oponou mnohé z nás podnítily k tomu, abychom odhlasovali vstup země do Evropské unie. Předně, nelze namítat nic proti možnosti volně cestovat přes hranice evropských států, pokud účelem takového pohybu je poznávání cizích krajů a navazování nových zkušeností. Volný pohyb osob jako pilíř evropské integrace je však nutné chápat ve smyslu neomezené mobility pracovních sil. Jde o potřebu globální ekonomiky používat lidský kapitál bez toho, aby byl vázán vztahem k místu svého bydliště, k rodině a rodné zemi.

Charakter světa a přírody, kam svým založením nutně patříme, je přitom jiný. Každý živý organismus má potřebu vázat se na prostředí, kde se narodil a na něž je ve svých genech adaptován. Obhajoba jemu přirozeně daného teritoria a místa k životu proti všem cizím vetřelcům je základním instinktem každého živočišného druhu. Ne nadarmo se za hlavní zdroj existence a schopnosti přežití považují kořeny, jimiž vrůstáme do mateřského podloží tak jako strom do země. Kam by svět dospěl, kdyby každý keř uchycený na nehostinném skalisku toužil změnit své působiště za žírný, přebytek a závětřím obdařený kout země. Bylo by pak patrně málo míst, kde by se život vůbec uchytil a rozmnožil, přičemž tato místa by záhy zanikla živoucím přetlakem. Existence života je podmíněna jeho všeobsáhlostí, rozprostraněností a rozmanitostí. Nejkrásnější a nejúctyhodnější živé formy vznikají právě tam, kde každý živok je nucen vynaložit mnoho úsilí a odolnosti k tomu, aby se udržel na předurčeném stanovišti.

Co je to za člověka, který necítí lásku ke své domovině? Co je to za vlast, která nedá člověku k takové lásce důvod? Většina z nás zná pocit smutku po té, co se přestěhuje do nového města či bytu a vymění tak své předchozí působiště za místo, k němuž ho nevážou žádné vzpomínky. Láska k domovu a k rodné vlasti bývala nejsilnější a nejpřirozenější citová

pohnutka, jíž se utvářel celkový pohled člověka na svět. Je vůbec možné, aby se něco tak silného z nás vytratilo? Je vůbec možné vnímat vlastní hodnotu bez toho, abychom předali maximum ze svých schopností a umu lidem sdílejícím s námi naše rodiště? Jak je možné být lhostejný ke kraji vlastního původu, k vlastní zemi? Copak je možné žít s klidným srdcem jako tulák příležitostné práce, jehož jediným cílem je cesta tam, kde mu více zaplatí?

Volný pohyb osob je v zájmu pouze mocných národů, kteří tak odčerpávají svým slabším sousedům jejich nejschopnější syny a dcery. Druhou variantou je už pouze univerzální moc bažící po tom, aby ze všech lidí udělala mobilní a disponibilní zdroje k neomezenému použití. Morálním závazkem kulturně vyspělého člověka je pracovat pro dobro své vlasti, prospět svým snažením těm svým bližním, kteří mu dali život a výchovu, kteří v něm vytvořili vědomí domova a lidskou identitu – místní, kmenovou, národní identitu. Vše, čím se můžeme původně vykázat jako myslící a dospěle ustanovené bytosti, je duch místa a času, z něhož jsme vyrostli. Chránit si svůj etnický původ, svoji bytostnou životní zkušenost, tradici, národní kulturu, kmenový genofond a umění žít ve svém vlastním prostředí, na tom záleží ze všeho nejvíce. Je proto zapotřebí důmyslná regulace migračních tendencí v jednom či druhém směru – to je základ uchování samotného lidského rodu a životaschopného státu.